

Vuolijoen päiväkodin

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2022-2023

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisälllys

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA.....	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki.....	4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki.....	5
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET.....	6
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET.....	7
Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi	7
Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta.....	8
Leikki.....	9
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS.....	10
Varhaiskasvatuksen arvoperusta.....	11
TIIMISOPIMUS	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa	14
Leikki.....	15
Pedagoginen dokumentointi	16
Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys	17
Arviointi	18
Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen.....	19
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN	25
AJATTELU JA OPPIMINEN	25
KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	25
ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	25
OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN.....	25

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki
”Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin.”   Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa: - Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa   - Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään   - Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021   - Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa   - Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen   - Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen
Näin toimimme: - olemme aktiivisia sosiaalisessa mediassa – avaaamme säännöllisesti päiväkodin arkea   - otamme opiskelijoita, työkokeilijoita ja olemme mielellämme yhteistyössä oppilaitosten kanssa   - olemme aktiivisesti yhteistyössä perheiden kanssa ja pyrimme vastaamaan toiveisiin sekä tarpeisiin   - kouluttaudumme monipuolisesti ja pidämme ammattitaitoamme yllä

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki
”Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa.”   Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:   - Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue   - Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen   - Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen   - Henkilökunnalla sensitiivinen työote   - Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle
Näin toimimme: - lapsen vasu toimii työkaluna toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa   - arviointi ja kehittäminen päiväkodissamme on jatkuvaa   - vastaamme tuen tarpeeseen heti havaittuamme tarpeen

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

”Käytämme resurssijamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävästi.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

- kirjastoauto käy säännöllisesti ja käytämme kirjaston palvelua
- luonto aktiivisesti mukana toiminnassa
- kestävä kehityksen ideologia näkyy toiminnassamme

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikkömme vahvuudet
Näin toimimme + tarkennus tiimiin:
Arviointi Laadunarviointikyselyyn ei saatu riittävästi vastauksia, joten ei ole luotettavaa tietoa.

Yksikkömme kehittämiskohteet
Näin toimimme + tarkennus tiimiin:
Arviointi

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi

- Miten kerätään mielipiteitä/ajatuksia/toiveita, kyselyt, vanhempainillat, ja niin edelleen?
- Onko huoltajilla taitoja/osaamista, joita voidaan vakassa hyödyntää?

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Arviointi

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta: - Miten kiusaamista ehkäistään?   - Miten toimintatavoista tiedotetaan huoltajia?   - Miten ryhmässä esiintyvistä kiusaamistilanteista informoidaan huoltajia?
Näin toimimme + tarkennus tiimiin
Arviointi

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Leikki   - Miten huomioimme leikin mahdollisuudet, osallisuuden ja inklusion huomioiminen leikissä, aikuisten rooli
Näin toimimme + tarkennus tiimiin
Arviointi

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Osallisuus huomioidaan jokaisen kohdalla kaikessa
- Kohtaamme jokaisen lapsen yksilöllisesti
- Henkilökunta kiinnittää huomiota siihen, että puhuu lapsista tasa-arvoisesti
- Lasten oman kulttuurin arvostaminen ja kannustamme lapsia luomaan itse omaa kulttuuriaan

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- huomioidaan yksilöllisesti esimerkiksi näytetään kuvasta, kysytään mielipiteitä ja huomioidaan lasten mielenkiinnon kohteet
- kysellään säännöllisesti lapsilta toiveita ja ideoita

Ihmisenä kasvaminen

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Ryhmän säännöt tehdään yhdessä lasten kanssa ja kuvitetaan
- Kaikkiin kiusaamistilanteisiin puututaan, tilanne käydään läpi ja huoltajia tiedotetaan
- Hyvät käytöstavat – aikuisen esimerkki
- Positiivinen pedagogiikka
- Kaveritaitojen kehittäminen
- Tunnetaitojen vahvistaminen – vuorovaikutusleikkejä
- Auta minua tekemään itse ja tue minua löytämään erilaisia ratkaisuja
- Huomaa hyvä!

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- jokaisessa ryhmässä tehdään omat kuvitetut säännöt, jotka sovittu yhdessä lasten kanssa
- aikuinen ennaltaehkäisee kiusaamistilanteita osallistamalla leikkeihin. Jokaiseen kiusaamistilanteeseen puututaan heti ja selvitetään yhdessä huolehtien anteeksipyyttäminen.
- kiinnitetään huomiota siihen, että puhutaan kauniisti ja ystävällisesti toisille
- annetaan positiivista palautetta ja kannustetaan niin lapsia kuin aikuisia
- harjoitellaan säännöllisesti kaveri- ja tunnetaitoja jokaisessa ryhmässä ikätason mukaisesti
- annetaan lapsille aikaa omatoimisuuteen ja tuetaan tarpeen tullen

Lapsen oikeudet

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsen oikeus tulla hyväksytyksi ryhmässä juuri sellaisena kuin on
- Elämme tässä hetkessä
- Osallisuus
- Turvallisuus: fyysinen, psyykinen, sosiaalinen
- Leikki on lapsen oikeus – leikin havainnointi
- Aikuinen edistää leikkiä muokkaamalla oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa
- Aikuinen läsnä vastaamassa lasten tarpeisiin
- Kaveritaidot ja ryhmäytyminen

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- jokainen lapsi yksilönä tärkeä
- oppimisympäristön jatkuva arviointi yhdessä lasten kanssa
- kannustetaan erilaisia leikkijöitä miettien kunkin ryhmän tarpeet
- tarjotaan kaikille turvallinen varhaiskasvatuspäivä
- lapset ja perheet aktiivisesti mukana arjen suunnittelussa

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Henkilökunta toimii sukupuolisensitiivisesti ja hyväksyy kaikki lapset taustasta riippumatta
- Kaikki lapset saavat osallistua kaikkeen toimintaan
- Toiminnassa hyväksytään erilaiset tavat tehdä
- Jos lapsi ei saa osallistua uskonnolliseen toimintaan, järjestetään vastaavaa toimintaa
- Huomioidaan ruokarajoitteet
- Oikeus saada tietoa omalla kielellä
- Käytämme laajasti eri kommunikaatiokeinoja
- Pedagoginen dokumentointi yksilö- ja ryhmätasolla
- Autamme lasta tulemaan kuulluksi (piirtäminen, sadutus, kuvaaminen, videointi jne.)

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- huomioidaan eri kieli- ja kulttuuritaustaiset perheet ja lapset
- käytetään kommunikaation tueksi kuvia, ilmeitä ja eleitä, äänensävyjä ja -painoja
- kuvataan toimintaa -> viikkotiedotteet, kalenterit, leikkivihot jne.
- Jos lapsi ei saa osallistua uskonnolliseen/uskontonsa vuoksi toimintaan, järjestetään vastaavaa toimintaa
- kohdellaan lapsia sukupuolisensitiivisesti esimerkiksi ei tyttöjen ja poikien vessoja tai leikkejä

Perheiden monimuotoisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme selvää kulttuurista, tavoista arvoista jne. perheeltä itseltään
- Tehdään näkyväksi erikieliset lapset esimerkiksi ryhmän seinälle toivotuksia eri kielillä
- Kunnioitetaan ja hyväksytään kaikenlaiset perheet
- Huomioidaan perheiden tarpeet ja toiveet esimerkiksi katsomuksellisista asioista
- Perheiden asioinnissa käytetään tarvittaessa tulkkia
- Huomioidaan erilaiset teemapäivät, esimerkiksi läheisen päivä

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- otetaan selvää perheiden eri tavoista ja arvoista (varhaiskasvatuskeskustelut), huomioidaan päiväkodin arjessa
- äitien- ja isänpäivän aikaan päiväkodillamme on läheisen päivä, jolloin lapsen läheinen/läheiset saa tulla päiväkodille viettämään aikaa lapsen kanssa

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistävään elämäntapoihin keskustelemalla, lukemalla kirjallisuutta, draaman avulla, vastaamalla kysymyksiin ikätasoisesti jne.
- Kierrättäminen – lapset + henkilökunta
- Hävikin seuraaminen
- Suositaan aineettomia lasten lahjoja
- Terveellinen ruoka, liikunta ja lepo
- Säännöllinen päivärytmi
- Opetellaan sosiaalisia taitoja: pyritään ehkäisemään syrjäytymistä
- Siisteyskasvatus
- Lähiympäristöön tutustuminen, retkeily, ympäristön suojeleminen
- Esteettisyys oppimisympäristöissä

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- kerätään roskat retkillä noukkijoilla
- opetellaan lajittelemaan roskat
- keskustellaan ruokahävikistä – ”ota sen verran kuin aiot syödä”
- vierailaan kierrätyspisteellä silloin tällöin, lapset tunnistaa lajitteluastiat
- opetellaan siivoamaan omat jäljet
- opetellaan syömään terveellisesti
- jokaiselle taataan tarvitsemansa lepoaika
- tuetaan lasten sosiaalista kanssakäymistä ja rohkaistaan leikkimään ikäistensä kanssa
- lahjoina ja palkkioina toiveiden mukainen toiminta esim. yhteinen leikki

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

Yhteydenotto veoon tapahtuu lapsen tilanteen kartoitus-lomakkeen avulla. Huolen herättyä tiimissä lapsen tilanteesta tehdään lapsen tilanteen kartoitus yhdessä tiimin kanssa. Otetaan yhteys veoon ja kerrotaan havainnot Lapsen tilanteen kartoituksen perusteella. Veon kanssa suunnitellaan ja sovitaan tukitoimet sekä mahdollinen veon havainnointikäynti sopivan ajan päähän. Kirjataan sovitut tukitoimet Lapsen tilanteen kartoitukseen sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lähetetään kopio Lapsen tilanteen kartoituksesta veolle salattuna sähköpostina. Otetaan yhteys veoon, jos huoli kasvaa tai jatkuu ennen havainnointikäyntiä.

Huoltajien kanssa on otettu puheeksi huoli lapsen tilanteesta ja veon konsultaatio. Kirjaukset tehdään siten, että huoltajat voivat ne halutessaan lukea. Kirjataan pedagogisia asioita.

Kolme pedapalaveria toimikauden aikana, johon osallistuu kaksi veoa ja päiväkotimme kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa.

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien lelujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonnellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

- leikkivihkot ja leikkien dokumentointi
- aikuinen läsnä lasten leikeissä havainnoiden, leikkiä rikastuttaen ja vuorovaikutustaitoja tukien
- lelu päivä perjantaisin
- leikin hyödyntäminen oppimistilanteissa
- pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen
- kuvitettu leikkiympäristö
- oman lelun päivän hahmottamisen tueksi kuvallinen lukujärjestys

Miten osallisuus huomioidaan?

- leikkitaulu
- mahdollistetaan omaehtoista leikkiä -> lelut saatavilla, kuvitettu leikkimisympäristö

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

- eteiseen kuvallinen lukujärjestys auttamaan lasta hahmottamaan oman lelun päivä
- jokaisella ryhmällä oma rutiini ja selkeästi kerrottu, missä on leikkiaikaa

Arviointisuunnitelma + arviointi

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalavereissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

Arjen kuvaaminen, facebook, leikkivihkot, vasut läsnä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, aktiivinen juttelu lasten kanssa, kiireetön arki tavoitteena

Miten osallisuus huomioidaan?

lapset mukana kuvaamassa leikkejä ja ympäristöä, tiedonkulku koteihin

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

jokainen ryhmä huolehtii oman ryhmänsä toiminnan toteutuksen ja viikkotiedotteen

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys

Esim. Vahvuusvaris + muut positiivisen pedagogiikan materiaalit, Piki-materiaali, draama (pöytäteatteri, esitykset, käsinuket jne.), asioiden käsittely silloin kun asia on ajankohtainen, tunnemittarit, vahvuudet toiminnan keskiössä, myönteisen palautteen antaminen lapsille ja aikuisille, vahvuuksien säännöllinen läpikäynti, ystävällisten tekojen kerääminen, lapsi apuopeksi (itsetunnon ja rohkeuden vahvistaminen), Fanny-kirjat, aikuisen malli, tunteiden sanoittaminen, toiminnan ennustettavuus

Näin toimimme:

- säännöllisesti harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja eri materiaaleja hyödyntäen
- sanoitetaan sekä ennakoidaan tilanteita
- annetaan kaikille positiivista palautetta ja huomioidaan jokaisen vahvuudet
- tuetaan tunnetaitoja draaman keinoin
- lapsi saa olla aikuisen apuna

Miten osallisuus huomioidaan?

- otetaan lasten aloitteet ja toiveet huomioon

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- käydään läpi tunne- ja vuorovaikutustaitoja ikätasoisesti ja yksilöllisesti esim. Piki, Vahvuusvaris ja arjessa opettelu

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Arviointi

Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

- pedagogisen dokumentoinnin hyödyntäminen arvioinnissa
- opetellaan lasten kanssa itsearviointia (peukku, keskustelu, hymynaamat)
- huomataan hyvä ja sanoitetaan se lapselle
- keskustellaan avoimesti myös haastavista asioista
- pysähdytään keskustelemaan kohdaten kiireettömästi

Miten osallisuus huomioidaan?

- annetaan lapsille mahdollisuus osallistua arviointiin (peukku, kuvat)
- tiedotus ja keskustelu lapsen päivästä tuonti- ja hakutilanteessa, varhaiskasvatuskeskustelut

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- tartutaan lasten ja huoltajien aloitteisiin
- lasten itsearviointia toteutetaan ikätasoisesti ja yksilöllisesti ryhmittäin
- lapset otetaan mukaan toiminnan arviointiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen

Esim. harjoitellaan kriittistä lukutaitoa, keskustellaan ikärajoista, tartutaan lasten aloitteisiin, huolehditaan lasten tietosuojasta, tutustutaan lasten digitaaliseen maailmaan, tarjotaan vain ikätasoon sopivaa sisältöä, laitteet lasten saatavilla, laitteiden toimivuuden varmistaminen, työskentelyasennot, äänenvoimakkuus, näytönkirkkaus, tiedonhaku yhdessä lapsen kanssa, arjen teknologiaan tutustuminen, kuvien ja videoiden hyödyntäminen, medialukutaito, myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin, digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen lasten osallisuuden vahvistamisessa, henkilöstön osaaminen, laitehuolto yhdessä lasten kanssa, tutustutaan näppäimistöön ja yleisimpiin symboleihin, käyttö osana oppimisen tukea, sovelluksiin tutustuminen, pedagoginen dokumentointi

Näin toimimme:

- ihmetellään ja tutkitaan ympäristöä ja siellä olevia kuvia ja merkkejä, luonnonilmiöitä tms.
- etsitään yhdessä tietoa käyttäen apuna digimateriaalia
- puututaan, jos lasten puheissa ilmenee ikätasoonsa sopimattomia pelejä, videoita tms.
- kuvataan toimintaa
- opetellaan huolehtimaan välineistä
- autamme toisiamme tarvittaessa

Miten osallisuus huomioidaan?

- huoltajien kanssa keskustelua ikärajoista ja lapsille sopivasta materiaalista esim. sosiaalisessa mediassa
- lapset mukana digitaitojen opettelussa

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

- jokaisessa ryhmässä ikätason mukaan harjoitellaan esim. iPadin käyttöä

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

AJATTELU JA OPPIMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- tuetaan lasten oppimista oppimisympäristöllä, joka muokataan ryhmälle sopivaksi
- pohditaan lasten kanssa yhdessä asioita, mitkä ihmetyttää ja kiinnostaa lasta, ei anneta valmiita vastauksia
- tuetaan jokaisen oppijan yksilöllisiä tarpeita
- tuetaan lasten itsenäistä toimimista ja ajattelua

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- tarjotaan lapsille kulttuurielämyksiä ja tutustutaan eri kulttuureihin
- annetaan lapsille mahdollisuus kertoa omista tuotoksistaan (sadutus) ja keksiä myös omia tarinoita valmiista kuvista
- mahdollistetaan myös sanaton vuorovaikutus kuvilla ja eleillä

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- kannustetaan omatoimisuuteen
- annetaan aikaa harjoittelulle ja autetaan, tuetaan tarvittaessa
- annetaan pieniä vastuutehtäviä ikätason mukaisesti
- opetellaan ottamaan itse sopiva määrä ruokaa

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- kohdataan lapset yksilöinä ja jokaisella on mahdollisuus sanoa sekä osallistua arkeen (kuvat, lasten keskinäinen tuki)
- jokaisen mielipide on tärkeä